

deputat Brzeski ręką swą, z Wiłkomierza deputat, Adam Micewicz Janut ręką własną, z Nowogródzkiego wojewodztwa Adam Poczopowski, z Pińska Konstanty Choraży, съ повету Ошмянского депутатъ Себестыянъ Пруневичъ, z powiatu Orszanskiego deputat Stanisław Podbereski. Который тотъ выписъ трибунальскій, за потребованемъ пана Юрія Годкинського до книгъ земскихъ Городенскихъ есть уписанъ.

VII.

ИЗЪ КНИГИ ЗА 1628—1629 ГОДЫ. Листъ 1-й.

1628.

ИНСТРУКЦІЯ, ДАННАЯ ЧИНОВНИКАМИ, ДВОРЯНАМИ И ПОЗЕМЕЛЬНЫМИ ВЛАДѢЛЬЦАМИ ГРОДНЕНСКАГО УѢЗДА ДЕПУТАТАМЪ, ОТПРАВЛЕННЫМЪ ИЗЪ УѢЗДНАГО СѢЙМИКА НА ВАРШАВСКІЙ СѢЙМЪ, КОНЮШЕМУ Вел. Кн. Лит. ХРИСТОФОРУ ХОДКЕВИЧУ и ГРОДНЕНСКОМУ ПОДСТОЛЮ ИВАНУ МИЦУТЬ, 3 ІЮНЯ 1628 Г. (*).

Року тисеча шестсотъ двадцать осмого мѣсяца іюня пятого дня. Инструкція паномъ посломъ дана на сеймъ.

Instructia od nas rad, urzędników ziemskich, dwornych, grodzkich, rycerstwa, szlachty, obywatelów powiatu Grodzieńskiego, z seimiku na seym trzyniedzielny Warszawski, Ich mościom Panom posłom naszym od nas zgodnie obranym, Jego mości panu Krzysztophowi Chodkiewiczowi koniuszemu W-o X-a Litt-o y panu Janowi Micucie podstolemu Grodzieńskiemu, w roku tysiąc szescseth dwudziestym ósmym dnia piątego Iunii dana. W której to Ich mościom panom posłom zlicamy. Naprzód. Maią Ich mość panowie posłowie królowi Jego mości za oycowskie o nas y rzeczypospolitey obmyszliwanie, a osobliwie za pracy, koszty, trudy wojenne podziękować.

Na punkta w instructiey od króla Jego Mei podane tymże Ich mościom panom posłom naszym plenariam facultatem daiemy stanowić to wszystko, na co będzie zgoda oboiga stanów, tak korony Polskiej iako y Wielkiego Xięstwa Litewskiego, znaszaiąc

(*) Этотъ документъ замѣчателенъ какъ форма уполномочія посламъ, отправляемымъ на сеймъ, а вмѣстѣ съ тѣмъ объясняетъ состояніе края въ тогдашнее время, въ которое уже не только такъ называемые въ польскомъ войскѣ „товарищи“, но даже и ротмистры избираемы были изъ неимѣющихъ осѣдлости, и даже не изъ шляхты. Такого рода войско, во время своихъ стоянокъ, дѣлало большія притѣсненія и насилія обывателямъ, и разные безпорядки въ ихъ имѣніяхъ. А потому дворянство поручаетъ посламъ просить короля и сеймъ объ изданіи строжайшихъ постановленій къ обузданію своевольства такихъ ратниковъ, и запрещенія принимать въ число ротмистровъ и товарищей, людей, не имѣющихъ осѣдлости и не дворянскаго происхожденія.

się w tym z Pany posłami Wielkiego Xięstwa Litewskiego. A ieżeliby przyszło do postąpienia podatkow, tedy Ich mość nie pierwiej postępować one mają, ażby porównanie wszystkich powiatow zgodnie stanęło.

A iż prze wielkie stacye y insze swowolne żołnierskie zdzierstwa znacznie tak poddani króla Jego mości iako y samą szlachtę do wielkiej zguby przywodzą, tedy się serio o to Ich mość Panowie posłowie starać mają, aby prawa na takowych swowolnych obostrzone były, y aby stacyey pieniędzy y podwod zabroniono.

A że to łupiestwo nabarziey stąd się dzieie, iż rotmistrze y towarzystwo albo nieosiadli albo nieszlacheckiego stanu, przeto się też o to starać y prosić króla Jego mości, aby takowym listow przypowiednych nie dawano, ale ludziom zacnym w Wielkim Xięstwie Litewskim dobrze osiadłym dawane były, y aby panowie rotmistrze towarzystwo y szlacheiców dobrych zaciągali.

Jeszcze Jego mości Pana hetmana polnego postulata zalecić, naprzód, aby Jego mości expensa wojenne piersze y poslednieysze bez dalszey odwłoki zapłacono, bo idzie de reipublicae fide, która się zapłata xiążenia Jego mości na dwóch seymach upewniła, idzie też de securitate eiusdem, aby ochoty zacnych ludzi, którzy in durissimis temporibus zdrowie y substancją swoją dla obrony oyczyzny zwykli, nie odtręcała. Druga, żeby Birże, zamek xiążenia Jego mości, iako ante murale de aerario publico ludźmi et aliis necessariis durante bello opatrzone był—pilno króla Jego mości prosić mają.

A iż się porty zamknęły y szkoda się ex portorio wielka dzieie, że królewiecki port zawarty, tedy w nagrodę tego obiecał król Jego mość ze skarbu y rzeczpospolita koronna, co per diploma iest assecurowano, sto tysięcy złotych do skarbu Wielkiego Xięstwa Litewskiego przez Jego mości pana podskarbiego wniesć, czego się Ich mość panowie posłowie pilno domagać mają. I na tośmy się do tey naszej instructiey przy pieczęciach naszych rękoma swemi podpisali. Działo się w Grodnie, dnia piątego Junii, roku tysiąc sześćset dwudziestego osmego. При той инструкции печатей притисненных и рукъ подписанных есть не мало, то есть: Jarosz Wołłowicz starosta Żmudzki ręką swą, Andrzej Masalski casztelan Brzeski ręką swą. Paweł Wołłowicz starosta Grodzieński ręką. Jan Alexandrowicz marszałek powiatowy ręką swą. Hrehory Massalski podkomorzy Grodzieński ręką swą. Krzysztoff Tolloczko podsędek ręką swą. Ostaphi Kierdey, pisarz ziemski Grodzieński ręką swą. Jan Micutta podstoli Grodzieński ręką swą. Jan Sopoćko sędzia grodzki ręką. Jan Sopoćko ręką. Alexander Snarski pisarz Grodzki ręką swą. Andrzej Piassecki stolnik Brzeski ręką swą. И иное шляхты подписовъ рукъ немало.

VIII.

ИЗЪ КНИГИ ЗА 1628—1629 ГОДЫ. Листъ 808 и слѣд.

1629.

Привиллегія короля Сигизмунда III, утверждающая за татарами Вел. княжества литовскаго всѣ преимущества и льготы, пожалованныя имъ королемъ Сигизмундомъ Августомъ. Дана въ Краковѣ 6 марта 1595 г. (*).

Року 1629 месеца Октября 19 дня.

На рокахъ судовыхъ земскихъ водле порадку статutowого о светомъ Михалѣ, святе римскомъ прыпалыхъ и судовне отправованыхъ, передъ нами Юріемъ Сопотькомъ судею, Крыштофомъ Толочкомъ подсудкомъ и Остафеемъ Кердеемъ писаромъ, врадниками судовыми земскими повету Городенского, постановившысе очевисто у суду Татарынъ повету Городенского князь Ясинскій, оповедалъ и до актыкованя до книгъ земскихъ Городенскихъ покладалъ листъ видимусъ короля его милости пана нашего милостивого, потребуучы, абы былъ до книгъ вписанъ. Которого мы врадъ огледавши и читаного выслухавшы, велели есмо до книгъ уписать, якожь уписуючы слово до слова, такъ се въ себе маєтъ : Жыкгимонтъ третій, Болю милостю король польскій, великій князь литовскій, рускій, жомойцкій, мазовецкій, ифлянтскій, а шведскій, кгодскій, вандальскій король, ознаймуемъ симъ листомъ нашимъ, жедалъ насъ ясне вельможный Крыштофъ Радивиль, княжа на Олыце и Несвижу, кграбя на Миру, абыхмо его милости съ книгъ нашихъ канцелярійскихъ видимусъ выдать велели, листъ продка нашего славное памети короля его милости Жыкгимонта Августа, данный княземъ, уланомъ, хоружымъ, маршалкомъ и всимъ татаромъ, зоставуючы ихъ пры тыхъ вольностяхъ, которые были надали продки короля его милости, славное памети Жыкгимонта Августа, а такъ мы чынечы на жеданье его милости, тотъ листъ

(*) Актъ этотъ замѣчателенъ только потому, что обозначаетъ особенныя преимущества, данныя цѣлой народности, поселившейся въ Литвѣ еще во время Витовта.

продка нашего, короля его милости Жыкгимонта Августа, въ метрыкахъ канцелярии наше доискатисе велевшы, въ сей нашъ листъ названный видымусь вписати есмо розказали, и слово отъ слова такъ се въ собе маетъ: Жыкгимонтъ Августъ Божю милостю король польскій, великій князь литовскій, рускій, прускій, жомойтскій, мазовецкій и инныхъ ознаймуетъ симъ листомъ нашимъ нынешнимъ и на потомъ будущимъ, што первой сего за предковъ нашихъ и за счастливое панованя нашего наданыи и упривилееваныи вольности и свободы княземъ, уланомъ, хоружымъ, маршалкомъ и всимъ татаромъ, которые оселости свое въ панстве нашемъ великомъ князстве Литовскомъ, мають, ино тыхъ часовъ, будучы намъ господару на сейме великомъ валномъ Городенскомъ, оповедали передъ нами князи, уланы, хоружые, маршалки и вси татарове панства нашего великого князства литовскаго о томъ, якобы въ статуте ново отъ насъ господаря всимъ обывателемъ панства нашего великого князства Литовскаго ку справованю всякихъ справъ выданомъ, некоторые артыкулы противку вольностямъ и свободамъ ихъ одъ предковъ нашихъ и отъ насъ господаря наданымъ, уфалены, а меновите дей въ розделе девятомъ артыкулъ третій, а въ розделе второмъ-надцать артыкулъ пятый, имъ доткливые и вольностямъ ихъ шкодливые описаны; зачымъ они немалое уближене вольностей своихъ быти менуючы, били намъ чоломъ ижъ, быхмо ни въ чомъ правъ, свободъ и вольностей имъ наданныхъ ненарушаючы, пры mocy zostавили и никоторого уближеня намъ надъ право и вольности наданные прыймовати недопустили, о чомъ и панове рады наши ихъ милость духовные и свецкие, за ними залецаючы веру, цноту и охоту ихъ, которую они въ службахъ земскихъ военныхъ частокротъ оказываютъ, насъ ждали. А такъ, кдыжъ за дознанемъ веры, цноты ку службамъ нашимъ господарскимъ и земскимъ, тые подданные наши, вси татарове панства нашего, великого князства литовскаго, отъ предковъ нашихъ и отъ насъ господаря наданныхъ zostавуемъ и то имъ симъ листомъ нашимъ утвержаемъ. Мають они во всемъ радитися и справовати въ справахъ своихъ заровне зъ иншими обывателями панства нашего, великого князства Литовскаго, стану шляхецкаго, потому яко и до сихъ часовъ вольностей своихъ ужывали и въ нихъ се справовали, а артыкулы вышей помененные въ статуте новомъ выданомъ описанные, то есть въ розделе девятомъ артыкулъ третій, а въ розделе дванадцатомъ артыкулъ пятый и иншые вси артыкулы статутовые, которые бы правомъ и вольностямъ ихъ отъ предковъ нашихъ и отъ насъ господаря имъ наданымъ противны были, ничого вольностямъ и свободамъ ихъ шкодити и на переказы быти не мають, вечными часы. И на то есмо уланомъ, хоружымъ, маршалкомъ и всимъ татаромъ панства нашего великого князства Литовскаго дали сей нашъ листъ, до которого есмо и печать нашу привесити розказали. Писанъ въ Городне, лета Божого нароженя тысяча пятсотъ шестдесятъ осмого, месяца июня двадцатого дня. А для лепшого веры и твердости того нашего листу въ